

Obsah

Úvodem	VII
Seznam použitých zkratk	XXI

Část první. Vazba v nálezech Ústavního soudu a v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva	1
--	----------

Kapitola I. Vazba v judikatuře Ústavního soudu	3
1. Obecné otázky posuzování vazby v nálezech Ústavního soudu	3
2. Nálezy Ústavního soudu k jednotlivým vazebním důvodům a k přezkoumávání důvodnosti zahájeného trestního stíhání	8
2.1. Vazba útěková	8
2.2. Vazba koluzní	13
2.3. Vazba předstízná	25
2.4. K otázce přezkoumávání důvodnosti trestního stíhání ve smyslu ustanovení § 67 TrŘ (§ 67 odst. 2 TrŘ, ve znění před novelou č. 265/2001 Sb.)	26
3. Přiměřenost trvání vazby, rozhodování o prodloužení vazby	31
3.1. Přiměřenost trvání vazby	31
3.2. Prodloužení vazby (rozhodování o dalším trvání vazby)	36
4. Právo obviněného žádat o propuštění z vazby na svobodu	49
5. Problematika interpretace § 141 odst. 2 TrŘ v souvislosti s vazebními rozhodnutími	54
6. Námitka nepřipustnosti ústavní stížnosti proti rozhodnutí Nejvyššího soudu	59
7. Judikatura Ústavního soudu k otázce „rozhodnutí o vazbě, k níž má dojít teprve v budoucnu“	61
8. K právu obviněného nahlížet do spisu za situace, kdy se nachází ve vazbě koluzní	63
9. Právo na obhajobu ve vazebním řízení	64
10. Právo na zákonného soudce	69

Kapitola II. Policejní zajištění a zadržení v judikatuře Ústavního soudu	71
---	-----------

Kapitola III. Vazba v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva	76
1. Obecně k judikatuře Evropského soudu pro lidská práva	76
2. K významu Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod z hlediska čl. 10 Ústavy, ve znění ústavního zákona č. 395/2001 Sb.	78
3. Právo na svobodu a osobní bezpečnost ve smyslu čl. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod	79
3.1. Obecně k výkladu čl. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, zejména pojmů „bezpečnost a svoboda“,	

„řízení stanovené zákonem“, „zákonost zbavení osobní svobody“	79
3.2. K výkladu čl. 5 odst. 1 písm. c) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod	84
3.3. K výkladu čl. 5 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod	91
3.4. Problematika čl. 5 odst. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod	93
3.5. K výkladu čl. 5 odst. 4 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod	104
3.6. K úpravě v čl. 5 odst. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod	111
3.7. Rekapitulace některých stížností podaných u Evropského soudu pro lidská práva proti České republice	111

Část druhá. Vývoj úpravy zadržení a vazby od trestního řádu z roku 1873 do novely trestního řádu č. 265/2001 Sb. 119

Kapitola I. Úprava zadržení a vazby v českých zemích a na Slovensku v období mezi světovými válkami a po druhé světové válce až do 1. 8. 1950 121

1. Trestní řád z roku 1873	122
1.1. Obeslání, předvedení, prozatímní zajištění a řádná vazba vyšetřovací	122
1.2. Nahrazení vazby, její trvání, propuštění z vazby na svobodu ..	133
2. Trestní řád z roku 1896	136
3. Vojenský trestní řád soudní z roku 1912	139
4. Zákon č. 319/1948 Sb., o zlidovění soudnictví	142

Kapitola II. Zadržení a vazba podle trestního řádu č. 87/1950 Sb. 144

Kapitola III. Zadržení a vazba podle trestního řádu č. 64/1956 Sb. 152

1. Základní rysy procesní úpravy z roku 1956, vyšetřování, zahájení vyšetřování a dozor nad vyšetřováním	152
2. Předvolání a předvedení v trestním řádu z roku 1956	156
3. Zatčení, prozatímní vazba, zadržení a vazba podle trestního řádu z roku 1956	157
4. Trvání vazby podle trestněprocesní úpravy z roku 1956	163
5. Opatření proti nepřítomnému obviněnému	165

Kapitola IV. Úprava zadržení a vazby v trestním řádu č. 141/1961 Sb. až do přijetí velké novely z roku 2001 167

1. Charakteristické rysy trestního řádu z roku 1961, úprava přípravného řízení v trestním řádu z roku 1961 v jeho původním znění a změny provedené novelami až do novely z roku 2001	167
2. Zadržení a vazba v trestním řádu z roku 1961 až do novely č. 265/2001 Sb.	174
2.1. Předvolání a předvedení, pořádková pokuta	174
2.2. Zadržení	176

2.3. Zatčení obviněného	180
2.4. Vazba a vzetí do vazby	183
2.5. Trvání vazby, žádosti o propuštění z vazby na svobodu, trvání vazby po pravomocném vrácení věci státnímu zástupci k došetření	190
2.6. Nahrazení vazby jiným opatřením	204
3. Opatření proti nepřítomnému obviněnému	208

Část třetí. Základní charakteristika změn v úpravě zadržení a vazby provedených novelou trestního řádu č. 265/2001 Sb.	211
--	------------

Kapitola I. Novela trestního řádu č. 265/2001 Sb.	213
1. Změna vzájemného poměru přípravného řízení a projednání věci v řízení před soudem	215
2. Výrazné posílení postavení státního zástupce v přípravném řízení ..	215
3. Zánik vyšetřovatele jako samostatného procesního subjektu a vytvoření Služby kriminální policie a vyšetřování	217
4. Diferenciace dosud jednotného přípravné řízení na standardní a zkrácené přípravné řízení a na přípravné řízení, v jehož rámci se po zahájení trestního stíhání koná rozšířené vyšetřování	218
5. Zásadní změny v úpravě zadržení a vazby	219
6. Změny v dokazování	219
7. Nahrazení revizního principu zásadou vázanosti odvolacího soudu obsahem podaného odvolání a posílení zásady apelační na úkor zásady kasační v řízení o odvolání	220
8. Zavedení nového mimořádného opravného prostředku dovolání ...	221

Kapitola II. Obecná charakteristika změn v úpravě zadržení a vazby provedených novelou trestního řádu č. 265/2001 Sb.	222
1. Zadržení	223
2. Zatčení obviněného	225
3. Důvody vazby	225
4. Překážky vzetí do vazby a úprava zpřísněných důvodů vazby	227
5. Stanovení lhůt pro rozhodnutí o žádosti obviněných o propuštění z vazby na svobodu	228
6. Rozhodování o dalším trvání vazby a stanovení nejvyšší přípustné doby trvání vazby	228
7. Instituty nahrazující vazbu	229

Část čtvrtá. Zajištění osoby v trestním řízení s výjimkou vazby	231
--	------------

Kapitola I. Obecný výklad k zajištění osob prostředky trestního práva procesního	233
---	------------

Kapitola II. Předvolání, předvedení, zajišťovací úkony podle zákona o policii, vydání příkazu k zatčení a zatýkáčích rozkazu .	250
1. Předvolání	250
2. Předvedení	258
3. Pořádková pokuta	263
4. Předvedení a zajištění podle zákona o policii, zákona	

o Vojenské policii a celního zákona	269
4.1. Předvedení (§ 12 odst. 8 PolČR)	271
4.2. Předvedení (§ 13 odst. 5 PolČR)	272
4.3. Zajištění [§ 14 odst. 1 písm. a) až c) PolČR]	275
4.4. Zajištění (§ 15 odst. 1 a 2 PolČR)	276
4.5. Zajišťovací instituty podle zákona č. 124/1992 Sb., o Vojenské policii	276
4.6. Zajišťovací instituty podle celního zákona	279
5. Zatčení obviněného	282
5.1. Pojem zatčení, podmínky a způsob vydání příkazu k zatčení, jeho odvolání	283
5.2. Realizace příkazu k zatčení	285
6. Vyžádání obviněného z ciziny a zatykáací rozkaz	288

Kapitola III. Zadržení a omezení osobní svobody osoby přistížené při spáchání trestného činu

1. Obecné otázky zadržení	291
2. Zadržení osoby podezřelé ze spáchání trestného činu, omezení osobní svobody osoby přistížené při trestném činu nebo bezprostředně poté a její převzetí policejním orgánem, zadržení ve zkráceném přípravném řízení a zadržení obviněného	296
2.1. Zadržení osoby podezřelé ze spáchání trestného činu policejním orgánem	296
2.2. Omezení osobní svobody osoby přistížené při spáchání trestného činu nebo bezprostředně poté	319
2.3. Zadržení osoby přistížené při spáchání trestného činu nebo bezprostředně poté ve zkráceném přípravném řízení	325
2.4. Zadržení obviněného	330
2.5. Výkon zadržení	339

Kapitola IV. Omezení obviněného ve výkonu trestu odnětí svobody

1. Základní charakteristika omezení obviněného ve výkonu trestu odnětí svobody	343
2. Uložení omezení obviněnému ve výkonu trestu odnětí svobody ...	345
3. Rozhodování o trvání, změně, zrušení nebo zmírnění omezení obviněného ve výkonu trestu odnětí svobody a o žádostech obviněného o zrušení nebo zmírnění takových omezení	347

Kapitola V. Pozorování duševního stavu obviněného ve zdravotnickém ústavu nebo ve zvláštním oddělení nápravného zařízení

1. Podstata pozorování duševního stavu obviněného podle § 116 odst. 2 TrŘ	349
2. Nařízení pozorování duševního stavu obviněného v ústavu a prodloužení doby tohoto pozorování	350

Kapitola VI. Opatření proti nepřítomnému obviněnému

1. Obecné otázky	353
2. Pátrání po osobách	355
3. Domovní prohlídka a prohlídka jiných prostor, vstup do obydlí,	

jiných prostor a na pozemek	358
3.1. Domovní prohlídka	358
3.2. Prohlídka jiných prostor	359
3.3. Vstup do obydlí, jiných prostor a na pozemek	361
4. Řízení proti uprchlému	362
4.1. Základní charakteristika řízení proti uprchlému	362
4.2. Předpoklady pro konání řízení proti uprchlému	363

Část pátá. Vazba jako zajišťovací opatření v trestním řádu .. 367

Kapitola I. Obecně k vazbě jako zajišťovacímu opatření proti osobě	369
---	------------

Kapitola II. Materiální a formální vazební právo	382
---	------------

Kapitola III. Obecně k předpokladům vazby	384
--	------------

Kapitola IV. Jednotlivé důvody vazby podle § 67 TrŘ	404
--	------------

1. Důvod vazby podle § 67 písm. a) TrŘ (vazba útěková)	404
2. Důvod vazby podle § 67 písm. b) TrŘ (vazba koluzní)	411
3. Důvod vazby podle § 67 písm. c) TrŘ (vazba předstízná)	422

Kapitola V. Zpřísněné důvody vazby	428
---	------------

1. Obecně ke zpřísněným důvodům vazby	428
2. K jednotlivým zpřísněným důvodům vazby	433
2.1. Zpřísněný důvod podle § 68 odst. 3 písm. a) TrŘ	433
2.2. Zpřísněný důvod vazby podle § 68 odst. 3 písm. b) TrŘ	433
2.3. Zpřísněný důvod vazby podle § 68 odst. 3 písm. c) TrŘ	433
2.4. Zpřísněný důvod vazby podle § 68 odst. 3 písm. d) a § 71 odst. 2 část věty druhé za středníkem TrŘ	434
2.5. Zpřísněný důvod vazby podle § 68 odst. 3 písm. e) TrŘ	436

Kapitola VI. Rozhodování o vazbě	439
---	------------

1. Pojem rozhodnutí o vazbě	439
2. Rozhodnutí o vzetí do vazby	441
2.1. Oprávnění rozhodovat o vzetí do vazby	441
2.2. Rozhodnutí o vzetí do vazby	445
2.2.1. Rozhodnutí o vzetí do vazby v přípravném řízení	447
2.2.2. Rozhodnutí o vzetí do vazby ve stadiu projednání věci před soudem	455
3. Stížnost proti rozhodnutí o vzetí do vazby	460

Kapitola VII. Vyrozumění o vzetí do vazby a vyrozumívání věznic o vazbě	461
--	------------

1. Vyrozumění o vzetí do vazby	461
2. Vyrozumívání věznic o vazbě	463

Kapitola VIII. Přezkoumávání důvodnosti vazby	468
--	------------

1. Přezkoumávání z podnětu stížnosti podané obviněným	468
---	-----

2. Přezkoumávání důvodnosti vazby z úřední povinnosti	473
3. Přezkoumávání důvodnosti vazby v souvislosti se změnou důvodů vazby	478
4. Přezkoumávání žádostí obviněného o propuštění z vazby na svobodu	480
Kapitola IX. Rozhodování o dalším trvání vazby	486
1. Základní rysy úpravy před novelou trestního řádu č. 265/2001 Sb. a po zmiňované novele	486
2. Omezení délky trvání koluzní vazby	492
3. Rozhodování o dalším trvání vazby	494
3.1. Rozhodování o dalším trvání vazby v přípravném řízení	494
3.2. Rozhodování o dalším trvání vazby v řízení před soudem	499
3.3. Nejvyšší přípustné doby trvání vazby	510
Kapitola X. Nahrazení vazby jiným opatřením	519
1. Obecně k otázce opatření nahrazujících vazbu	519
2. Nahrazení vazby zárukou, dohledem probačního úředníka nebo slibem (§ 73 TrŘ)	524
2.1. Obecně k institutům záruky, dohledu a slibu	524
2.2. Nahrazení vazby zárukou za další chování obviněného [§ 73 odst. 1 písm. a) TrŘ]	527
2.3. Nahrazení vazby slibem obviněného [§ 73 odst. 1 písm. b) TrŘ]	528
2.4. Nahrazení vazby dohledem probačního úředníka [§ 73 odst. 1 písm. c) TrŘ]	530
3. Nahrazení vazby peněžitou zárukou (§ 73a TrŘ)	531
3.1. Obecně k peněžitě záruce	531
3.2. Podmínky přijetí peněžitě záruky, způsob rozhodování o jejím přijetí nebo naopak nepřijetí	532
3.3. Případnutí peněžitě záruky státu	536
3.4. Zrušení nebo změna výše peněžitě záruky	537
3.5. Trvání peněžitě záruky (§ 73a odst. 5 TrŘ)	539
3.6. Upozornění obviněného a osoby, která peněžitou zárukou složila, na důvody, pro které může peněžitá záruka případnout státu nebo být použita na zaplacení peněžitého trestu nebo nákladů trestního řízení (§ 73a odst. 6 TrŘ)	539
Část šestá. Vazba ve zvláštních případech	541
Kapitola I. Vazba v řízení proti mladistvým	543
1. Základní charakteristické rysy řízení proti mladistvým podle procesní úpravy účinné do konce roku 2003 a podle nového zákona č. 218/2003 Sb.	543
2. Vazba v řízení proti mladistvým	550
Kapitola II. Vazba v trestním řízení po pravomocném skončení trestního stíhání	559
1. Obecné otázky	559
2. Vazba v řízení o mimořádných opravných prostředcích	564
3. Vazba vyhošťovací	580

3.1. Obecné rysy vyhošťovací vazby	580
3.2. Důvody vyhošťovací vazby, její trvání a skončení	581
4. Vazba v ostatních případech ve vykonávacím řízení	586
Kapitola III. Vazba při uskutečňování právního styku s cizinou ..	593
1. Charakteristické rysy vazby při uskutečňování právního styku s cizinou	593
2. Vyžadovací vazba	595
3. Vydávací (extradiční) vazba	598
3.1. Podstata a základní principy extradičního řízení	598
3.2. Průběh vydávacího řízení	602
3.3. Omezení osobní svobody osoby v souvislosti s vydávacím řízením	605
3.4. Skončení vydávací vazby, propuštění z vazby	611
4. Předběžná vazba	612
5. Vazba ve zkráceném vydávacím řízení	614
5.1. Podstata a průběh zkráceného vydávacího řízení	614
5.2. Omezení osobní svobody ve zkráceném vydávacím řízení	616
6. Vazba při průvozu pro účely řízení v cizině	617
7. Vazba osoby převzaté z ciziny k provedení úkonu trestního řízení ..	619
8. Vazba v řízení o uznání rozsudku cizozemského soudu	620
Část sedmá. Obhajoba v souvislosti se zadržením a vazbou ..	623
Kapitola I. K právu na obhajobu v trestním řízení	625
Kapitola II. Obhajoba zadržené osoby	629
1. Obhajoba zadržené osoby podezřelé ze spáchání trestného činu (§ 76 TrŘ)	629
2. Obhajoba zadrženého podezřelého ve zkráceném přípravném řízení (§ 179b odst. 2 věta druhá a třetí TrŘ)	631
3. Obhajoba zadrženého obviněného (§ 75 TrŘ)	632
Kapitola III. Obhajoba obviněných (obžalovaných) ve vazbě	636
1. Vazba jako důvod nutné obhajoby	636
2. K některým otázkám obhajoby obviněných (obžalovaných) ve vazbě	639
Část osmá. K vybraným zahraničním úpravám vazby a zadržení	643
Kapitola I. Úvodní poznámka	645
Kapitola II. Informace o právních úpravách vazby a zadržení v některých státech	646
1. Francie	646
2. Anglie, Wales a Skotsko	648
2.1. Anglie a Wales	648
2.2. Skotsko	650
3. Slovenská republika	652
4. Rakousko	655

5. Německo	658
6. Itálie	660
7. Švédsko	663
8. Polsko	665
Část devátá. K některým otázkám výkonu vazby	669
Kapitola I. K vývoji právní úpravy výkonu vazby od trestního řádu z roku 1873 až do přijetí zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby	671
1. Výkon vazby podle úpravy v trestním řádu č. 119/1873 ř. z., řádu trestním zák. čl. XXXIII/1896 a vojenském trestním řádu soudním	671
1.1. Trestní řád č. 119/1873 ř. z.	671
1.2. Trestní řád – zák. čl. XXXIII/1896	676
1.3. Vojenský trestní řád soudní č. 131/1912 ř. z.	677
1.4. Změny provedené v úpravě výkonu vazby dekretem prezidenta republiky č. 112/1945 Sb. a zákonem č. 319/1948 Sb., o zlidovění soudnictví	678
2. Výkon vazby podle trestních řádů z roku 1950 a 1956	680
2.1. Trestní řád č. 87/1950 Sb.	680
2.2. Trestní řád č. 64/1956 Sb. a zákon o prokuratuře č. 65/1956 Sb.	681
3. Výkon vazby podle trestního řádu z roku 1961, přijetí zákona č. 173/1968 Sb. a vývoj v 70. a 80. letech	683
4. Přijetí zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, a vypracování návrhu zákona o výkonu vazby	689
Kapitola II. K některým zásadním otázkám výkonu vazby podle zákona č. 293/1993 Sb. a vyhlášky č. 109/1994 Sb.	696
1. Základní rysy úpravy v zákoně o výkonu vazby a v Řádu výkonu vazby	696
2. Některé vybrané otázky platné právní úpravy	698
2.1. Kontrola korespondence	698
2.2. Návštěvy u obviněného	699
2.3. Dozor nad místy výkonu vazby	709
Část desátá. Náhrada škody za vazbu a zadržení	713
Kapitola I. K vývoji právní úpravy odpovědnosti státu za škodu způsobenou nezákonným výkonem státní moci na území dnešní České republiky	715
1. Právní úprava účinná do přijetí zákona č. 58/1969 Sb.	715
2. Zákon č. 58/1969 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou rozhodnutím orgánu státu nebo jeho nesprávným úředním postupem	729
Kapitola II. Odpovědnost za škodu v souvislosti s vazbou nebo zadržením v zákoně č. 82/1998 Sb.	738

1. Základní rysy úpravy obsažené v zákoně č. 82/1998 Sb., charakteristické rysy odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem veřejné moci	738
2. Odpovědnost za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě, trestu a ochranném opatření a nesprávným úředním postupem a použitelnost této odpovědnosti na náhradu škody v souvislosti s vazbou nebo zadržením	746
Část jedenáctá. Návrhy na úpravu zadržení a vazby „de lege ferenda“	755
Kapitola I. Úvodní úvaha	757
Kapitola II. Některé návrhy na změny úpravy zadržení a vazby „de lege ferenda“	760
1. Obligaturní a fakultativní vazba	760
2. Poskytnutí státnímu zástupci oprávnění podat stížnost proti rozhodnutí soudce o propuštění zadrženého obviněného na svobodu, nedošlo-li současně k přijetí některého z opatření nahrazujících vazbu	764
3. Výslovná úprava otázky, že o tom, že se obviněný již dopustil koluzního jednání, rozhoduje v přípravném řízení výlučně soud ...	766
4. Rozhodování státního zástupce i o žádostech o propuštění z vazby v přípravném řízení v prvním stupni usnesením	768
Přílohy	771
Přehled literatury	783
Věcný rejstřík	801